

ORADEA-MARE (NAGYVÁRAD)

13 novembre st. v.

25 novembre st. n.

Ese în fiecare duminică.

Redacțiunea :

Strada principala 375 a.

Nr. 46.

A N U L XXIV.

1888.

Prețul pe un an 10 fl.

Pe $\frac{1}{2}$ de an 5 fl.; pe $\frac{1}{4}$

de an 2 fl. 70 cr.

Pentru România pe an 25 lei

Vecina.

— Novela. —

La șese-spre-zece ani traiul e sgomotos și neregulat; inima bate iute, setosă de impresii; inchipuirea se inflăcărează; patimele clocotesc în piept și stau gata să izbucnescă.

Adoleșcența e vijelia vieții.

Dintre toți tovarășii mei de școală, Petre singur isbutise să-și stăpânească firea, să lupte cu vijelia. Traiul îi era regulat, ca și bătăile ceasornicului ce-l purtă totdeauna cu densusul, și pe care nu l'ar fi schimbat pentru tot în lume. În casă, la plimbare, în somn, prătutindeni îl urmăria tictacul monoton.

În ceasurile de lucru, Petre îl aședă cu îngrijire pe mesă.

— Tic, tac, tic, tac. Munca e fericirea. Cu cât ne dăm mai multă osteneală, cu atât rodul muncii noastre va fi mai imbelșugat. Învăță-te de mic să urci dealul nevoii și ferește-te de sfaturile tovarășilor tei, cari scobor cu pași repezi încântătorea vale a nesocotinței și cari — fără să le trecă prin gând măcar — culeg flori inveninate. Urmădă-me pas cu pas și tic tac măsură-ți mersul și calcă regulat.

La plimbare, Petru îl aședă în busunarul de sus al jilecii, în partea stângă.

La șese-spre-zece ani plimbarea e incungiurată de visuri. Ori-unde ne-am găsi: pe malul apei seu pe poteca strimță și stufosă a pădurei, pe culmea dealurilor seu în câmpie, lângă noi merge o femeie, — idealul inchipuirii noastre ardătoare, farmecul inimii tinere. Curată ca Fecióra, o lipim de sin ca pe o soră, și căldura-i sfântă ne face să delirăm. Mută de fericire, gura ei abia atinge pe a noastră și o viață întregă de plăceri ne șerpuește prin toate vinele. Ne-am duce cu densa până la capetul lumii, căci trăim într' o primăveră dulce și nu zărim încă nici o stavilă în cale. Uitam pământul și slăbiciunile omenești, căci inima ne deschide cerul, din care suntem cu atât mai aproape, cu cât mersul nostru e un sbor și cugetul un vis.

— Tic tac, tic tac. Ferește-te copile de visuri, ele te amăgesc. Primăvera vieții e primejdiosă; sorele e dulce, dar aerul încă umed și norii stau gata să te surprindă. Vânturile ei sunt adevărate vijelii; pune-te la adăpost de vârtejul lor, căci poate să te arunce în prepastie. Nu ascultă glasul inimii, el e plin de farmec și te înșelă. Capul îți arde, ai friguri. Căldura ametește mîntea și te face să aiurești. Întor-

ce-te acasă, cât mai e vreme și lucrăză mereu, căci lucrul gonește visurile.

Dimineta — vera — Petre deschidea câte odată ferestra; rădemându-și capul de mâni, privia cum răsare sorele și se punea pe gânduri. Vecina — o fetiță de aceeași vîrstă cu el — cum îl zăria, alergă în grădinița sădită de densa, culegea flori, făcea buchete, îi zimbăia voios și-i făgăduia, cu privirea-i de ânger, o iubire curată ca și cugetul ei. În pomul de alături, sburdalnicile paseri ciripiau vesele, sburând din când în când pe lângă ferestra ca și cum ar fi voit să-i facă în necaz. Fericite de libertatea lor, o cântau pe toate tonurile, și inima lui Petre bătea cu putere sub lanțurile robiei.

— Nu vești tu că ați e și de serbătoare? Pentru ce stai închis de bună voie în temnița ta? Firea ți-a dat cuget și inimă și ochi, ca să te folosești. Firea ți-a dat libertatea; nu simți cât e de dulce? Răsăritul sorelui, zimbetul feței, mirosul florilor, ciripitul paserilor nu-ți vorbesc nimic? Toate astea nu-ți spun indestul, că iubirea e darul cel mai prețios al firei? Să fii ore un mort între vii?

— Tic tac, tic tac. Închide mai iute ferestra. Răsăritul sorelui îți aduce aminte că ziua începe, și cu densa munca. Firea ți-a dat cuget și inimă, și ochi, ca să te gândești la viitor, să lupți curajos cu greutățile vieții și să privești miseria în giurul teu. Libertatea e imprejmuită de datorie, și acela care-i calcă hotarele, păcătuiește. Ascultă-me copile! Fugi de mirosul florilor, căci te îmbetă; lasă pe fetițe să le culgă în pace. Ciripitul paserilor e un cântec desmerdător, dar îți rătăcește mîntea. Pune-te pe lucru, și tic tac lucrul te va face să uiți și flori și paseri.

Tic tac, tic tac, și Petre cu ochii pe cărți, închis între patru ziduri, fără alt pârtaș al vieții lui singuratice decât ceasornicu-i iubit — ce-i regulase bătăile inimii — lucră mereu, lucră cu stăruință.

Dar, toate au o margine; escesul nu e bun la nimic. Petrecerea, la o vîrstă în care sângele clocotește în vine, e tot atât de trebuinciosă ca și liniștea la bătrânețe. Erna începuse, și cu densa năvalise trista escortă a sărăciei; lipsă de haine, lipsă de foc, lipsă de hrană indestulătoare. Într'o bună dimineta, Petre se trezi bolnav, — așa de bolnav, că îi fuse peste putință să se mai miște din pat.

Zăcea de două zile pe o saltea de pae, într'o odăiță umedă și intunecată, fără foc, fără luminare noaptea, fără cel mai mic ajutor. În prada durerilor

bólei, se gândi la copii cari au o mumă, o soră, și plânse cu amar. El nu avea pe nimeni. Dacă ar fi putut să lupte cu frigul ernei și cu toate neajunsurile vieții, cine știe? Póte că ar fi isbutit să-si creeze o familie; se vede inse, că e o ursită pe lume, și Petre eră ursit să móră singur. Căldura bólei îl făcea să aiureze. Iși vedea morméntul deschis și pe mórte cu secera ei ascuțită abia tērându-și pașii. Morméntul eră adânc și mórtea urită, și impregiuuru-i aerul greu. I se făcuse frică; strigă, cerea ajutor, dar glasul i se perdeea in aer. Nu mai eră nici o nădejde de scăpare, trebuia să se supue sorții; deja cioclii îl ridicaseră pe brațele lor musculóse.

D'odată inse un ânger frumos și dulce se arată lângă grópă. Petre privește cu uimire pe acest trimis al cerului, care îi mângăie fața și-i recorește funtea; nu se póte sătura admirându-l. Ca prin minune, durerea i se alină, lacrămile nu mai curg, se simte ușurat de bóla.

Când își veni in simțire, odăița eră încălđită, lângă pat ardea o candelă, in părete eră atárnată icóna Maicei-Domnului; ér la căpětėiul patului, vecina — fetița cu florile — se rugă lui Dumneđu să ușureze bóla bietului băiat. Făcuse tot ce-i stetese prin putință, sermana copilă, ca să-l readucă la viață. Atrasă de gemetele lui Petre, pe care-l iubiă încă de mult, își cheltuise toate economiele ca să-i încălđescă odăița și să-i cumpere doctorii; și plânsese cu atât foc, și se rugase cu atâta credință, că in cele din urmă i se făcuse milă morții de suferința ei.

In scurtă vreme, Petre se însănătoși. Dar bóla de care zăcuse fiind o bóla lipiciósă, vecina care-l căutase cu atât dor, căđu bolnavă. Bietul băiat făcu și el tot ce-i stete prin putință ca s'o scape de mórte. Isi vëndu cărțile, ceasornicul, ca să încălđescă odăița și să cumpere doctorii. Se rugă cu lacrimi ferbinți, dar rugăciunea îi fu deșertă. Intr'o nópte vecina muri in patul in care zăcuse Petre; și d'astă dată întempleră — ce de multe-ori biruește voința și planurile omului, — deșteptă iubirea in inima lui Petre.

Ii veni cu greu, d'ocamdată, să cređă intr'o nenorocire atât de mare, i se părú un vis. Când se incredință inse bine, că fata nu mai avea un pic de viață intr'ensa, o luă in brațe, o strinse cu putere la piept, o sărută d'o mie de ori pe fruntea-i inghetată și plânse atât de mult, că nu-i mai rămase o lacrimă in ochi. De multă durere, își perdú mințile. Deschise ferestra și, rădemându-și capul de mâni rămase cătăva vreme neclintit. I se părú atunci că resare sórele, că ciripesc paserile, că vecina culege flori, face buchete și îi zimbește voios.

— Nu veđi tu că ađi e ți de serbătore? Pentru ce stai inchis de bună voie in temnița ta? Firea ți-a dat cuget și inimă, și ochi, ca să te folosești, Firea ți-a dat libertatea; nu simți cât e de dulce? Resăritul sórelui, mirosul florilor, ciripitul paserilor nu-ți vorbesc nimic? Tóte astea nu-ți spun indestul, că iubirea e darul cel mai prețios al firei?

Afară incepuse să ningă. Lui Petre i se părea fulgii de zăpadă niște flori albe ce cădeau din cer, pe cari le culegea cu injriire, impodobiă cu ele fruntea mórtei și se intorcea la ferestra ca să mai culgă, — și tot astfel până la ȓori.

A doua ȓi, zăpada acoperise morméntul sermanei fete.

A trecut vreme d'atunci, și Petre a uitat și flori și paseri. De câte ori vede inse căđend zăpadă, i se strînge inima de durere, și fără voia lui, își aduce aminte de vecina din copilărie.

C. Drăgulescu.

Sub tei . . .

Sfântă să fie a ta dulce-amintire, pădure,
Tu in acărei adânc lași linul somn să me fure;
Și me adormi, amețit de-a tale farmece sfinte,
Lângă isvorul hain, oches și pré fără minte.

Chinului greu piedeci pui, făcend ca négra uitare
Să ștėrgă din sufletul meu, gândirea la ȓile amare,
Și să zăresc printre crengi luna și mândrele stele
Și împěrați, din povești, cum vin alături cu ele.

Vremea s'oprește pe loc, basmul vieții s'ascunde
Sub crengi de tei și de fagi; inima mea o pėtrunde
Dulcele corn de pe stânci, frémėtul sfânt al iubirii . . .
Pare că ərə-s copil, ərəș prind fluturii firii.

Dorul aici ca nebun, cal pré năprasnic se face,
Jalea aici s'a stins, tótă durerea aici tace;
Ropot de dulci amintiri tainic prin creeri se cerne,
Visul vieții de ieri gingaș in suflet s'așterne . . .

Spuneți-mi tei pré iubiți, dacă ve place 'n pădure,
Dacă iubiți codrul sfânt când tótna vré să ve fure
Visul isvorului drag, farmecul ȓilei de-acuma? —

Dragă pădure, să-ți cânt nu pot mai mult, ętă bruma.

Traian H. Pop.

Cicero n.

— Schiță dramatică in 5 acte. —

(Urmare).

Pompei. Pe Iupiter; imi vorbești lucruri de necredut. Și cum de până astăzi nimic din toate aceste n'au ajuns la urechile mele?

Decion. O mare Pompei! n'a putut ajunge până la tine nici o șoptă, căci tuturor celor asupriți li s'a răpit de odată cu avutul lor și viața; cetățenii ca și robii nu sânt mai mult cruțați de vergile séu de securea licitorilor; crucea, destinată prin legi numai hoților, ađi primește spre restignire pe ori ce cetățan roman! — Indură-te Pompei! fă dreptate! pune din nou liniștea și legea in acea parte a republicei, comóră a întregii Italii! — și pedepsește, — dar pedepsește inspăimântor pe tigrul murdar ce stăpânește încă acolo!

Pompei. Bětrâni și ințelepți senatori! Ce ȓiceti voi de toate aceste? Cum să ne putem inchipuți atari cruđimi? Pe cine și ce să credem?!

Hortensiu. Veđi, pré luminate Pompei! că nu totdeuna, tot ce se aude, póte fi un adevěr; ar trebui să ne incredințăm bine, să cercetăm . . .

Pison. Negreșit; după cum ȓice Hortensiu, trebuie . . .

Pompei. Să cercetăm? Dar asta nu va fi un lucru așa de ușor; pentru ca să ne incredințăm pe deplin, ar trebui doveđi pipăite, să vedem cu ochii noștri . . .

Hortensiu. Séu, putem să-i cerem lămuriri lui insuș Veres, printr' un olac trimis intr'adins . . .

Pompei. Iți place să șuguesci Hortensiu, dar nu e tocmai acum vremea.

Pison. Să ne ferescă Bacus . . . voi să ȓic Iupiter! Lui Hortensiu nu-i place nici odată să șuguiască de gėba; el vorbește in totdeuna tot ce-l ajunge cópta lui minte . . .

Hortensiu. (Incet). Taci zăludule!

Pison. (Asemenea). Dar îmi spuseseși să-ți țiiu parte?

Hortensiu. Taci!

Pison. Tac.

Pompei. Cine dar? cine ar pute să cerceteze lucrul acesta, mai cu pricepere? Trebile statului nu-mi îngăduesc de loc să me urnesc din Roma; Cezar lipsește; — și nu vîd omul care ar fi cu drept în stare . . . cu destulă nepărtinire, cu destulă priveghiere . . .

Pison. Mai cu priveghiere și cu nepărtinire pentru așa trebă, nu pôte fi, luminate Pompei, decât vrednicul Hortensiu! . . . da! decât Hortensiu, care este prietenul cel mai iubit al lui Veres, care a primit și alaltăieri cinci vase de aur smălțuite, doue statui grecești, și trei săcușori plini cu drahme, în semn de strînsă prietenie, dela Veres, din care mi-a dat și mie o sută . . .

Hortensiu. (Ghiontindu-l). Cap de năpărcă putredă! n'ai să taci?

Pison. Dar n'ai spus să-ți țiiu parte?

Hortensiu. De ađi să te speli pe bot de drahme.

Pison. Dar . . .

Hortensiu. Taci!

Pison. Tac.

Pompei. Nu! Hortensiu este cunoscut drept apărătorul lui Veres în tôte pricinile ce el are la Roma; ne trebuie un om care să n'aibă nici o legătură cu el; și dintre noi . . . nu vîd decât dór pe Quintilian care ar pute îndeplini însărcinarea acésta.

Quintilian. Eu?

Pompei. Așa, tu; ai pute ușor să te strecuri în Sicilia pe nesimțite, să veđi și să pipăi lucrurile, și dându-ne upoi o lămurire dréptă de tot ce vei fi putut descoperi, să șcim ce și cum trebuie să urmăm.

Quintilian. Dar uiți Pompei, că eu am avut dă-raveri însemnate cu Veres; am vorbit în potriva lui în multe judecări; ș-apoi fața mea e cunoscută, ș-ar pute fi pré repede descoperită în Sicilia; în pricina acésta ne trebuie un om nou, necunoscut, și ager . . .

Pompei. Așa e . . . inse, acest om . . . să fie așa de greu de aflat?

Quintilian. Nu Pompei; étă Ciceron, mai potrivit însărcinării ce vrei a-mi da, decât ori care din noi.

Pompei. Ciceron?

Quintilian. Tiner, cu judecată încercată, necunoscut de Veres și de ai sei, étă tot ce trebuie pentru reușita acestei cercetări.

Pompei. Și tu, voești Ciceron? ș-ai fi în stare?

Ciceron. N'aș pute avé o voință protivnică acolo unde m'ar trimite o îndătorire a țerii și a cărmuito-rilor ei; dec' aș fi în stare . . . veđi, la asta nu pot să-ți respund . . .

Hortensiu. Dar ce vorbă! un om, ce nu șciu de pôte avé macar trei-đeci de ani! un începător pe trépta politică, trimis cu o sarcină atât de grea.

Quintilian. Prețuește adesea ori mai mult cel ce incede, decât cel ce e pe sfêrșit, Hortensiu.

Hortensiu. (Aparte). Obraznică viespe!

Pison. Are dreptate Quintilian . . . (Hortensiu îl intrerupe cu un ghiont).

Pompei. Șciu că Ciceron a arêtat multe însușiri frumoșe, pe cari nu puțin i le-am prețuit și cu cea din urmă judecată a lui Mavriu; totuș, într'o pricină așa de însemnată, când e vorba a invinovăți séu desvinovăți pe un pretor . . .

Hortensiu. Ar trebui negreșit să fie cineva, decă nu mai înalt în rang, cel puțin asemenea!

Pison. Ca Hortensiu!

Hortensiu. Și că numai un om ca Ciceron . . .

Pison. (Cu despreț). Ca Ciceron!

Hortensiu. Cum ar fi în stare să desvêlescă un așa lucru, pentru care trebuie o judecată încercată . . .

Pison. Ca a lui Hortensiu!

Hortensiu. (Incet). Taci ori te gătui!

Pison. (Asemenea). Te apăr cu căldură, pré cinstite, căci am mare nevoie de câteva texterții, — vr'o sută . . .

Hortensiu. Cap sec! îți voi da doue, numai să taci.

Pison. Atunci tac! atunci tac! . . .

Quintilian. (Incet lui Ciceron). Pompei stă cufundat pe gânduri! el nu se pôte hotărî . . . Nizuințele lui par a fi greu isbite de acésta întemplantare.

Pompei. (Aparte). Veres e singurul ce pôte a-mi da un ajutor simțirilor; dar nici un alt mijloc nu-l pôte alipi de mine decât o căsătorie . . . și Octavia are gróză de el . . . Ei! dar lucrurile nu pot luă altă față . . . (Tare). Ciceron! vei părăsi dar pentru o scurtă vreme lecțiile ce dai fiicei mele; trebuie să ne luminăm în acésta négră pricină; aștept mult dela talentul teu. Peste puțin notarul meu îți va înmână tabla ce-ți dá dreptul să mergi la cercetarea de care vorbim. Așteptă o clipă aici! (Ese urmat de ceilalți).

Hortensiu. (Aparte). Se vede că hârca de Sibila i-a descântat norocul acestui . . . fléc de Ciceron! (Tare). Hai Pison.

Pison. Merg, dar tac. (Aparte cu bucurie). Doue sute sexterții! O! fericită Hloé! . . .

Scena IV.

Quintilian, Ciceron.

Quintilian. Ei Ciceron!

Ciceron. Dragul meu prieten!

Quintilian. Tot ți se pare încă, că privilegiul teu e departe?

Ciceron. Intr' adevăr, — nu pot să-mi dau séma cum . . .

Quintilian. Nimic mai ușor de înțeles. Cercetarea acésta, și invinovățirea lui Veres, nor fi privilegiul cel mai bun, în care un geniu ca al teu se va pute desvêlui în tótă măreția sa?

Ciceron. Ș-apoi . . .

Quintilian. Când isbânda cuvântului teu va arêta, că înțelepțiunea-ți, mai pesus decât a altora, te pôte pune în acelaș rënd cu un pretor, atunci Pompei, judecând bine, pôte . . .

Ciceron. Pôte? . . .

Quintilian. Nu fi atât de fricos . . . ai mai multă încredere în viitorul teu; fericirea ta nu pôte să n-târđie mult; și iubirea ce hrănești în sinu-ți își va căpêta partea ei . . .

Ciceron. La dulcele-ți vorbe, trebuie să-ți respund: geniu nu pôte apêsă în cumpênă mai mult decât comorile de metal, — și numai cu grele sforțări . . .

Quintilian. Vei învinge totul.

Scena V.

Cimber, Ciceron, Quintilian.

Cimber. Să trăești Ciceron! Luminatul Pompei îți trimete tabla acésta.

Ciceron. (Luând-o și cetind). Numire de censor, cu putere de a înlocui pe Veres; și un ajutor de trei legiuni armate la trebuință . . .

Quintilian. Pompei ș-a deplinit cu grabă cuvântul.

Cimber. Să treci apoi pe la notar Ciceron, care te aşteaptă să-ţi deie banii trebuincioşi. (Ese).

Scena VI.

Tiesta, Ciceron, Quintilian.

Tiesta. (Venind din dreapta cu un mic manuscris). Pentru tine Ciceron.

Ciceron. (Alergând la ea). Ce e Tiesto?!

Tiesta. (Incet, punând degetul pe gură). Acest manuscris e dela Octavia.

Ciceron. (Aparte, cu frică). Ce-mi poate vesti ea ore? (Desvêleşce manuscrisul). »Ciceron! te fericesc »pentru însărcinarea ta, şi-ţi doresc o bună reuşită, »spre bucuria noastră, a amânduror... Plécă cât mai »grabnic. Drum bun! A ta, Octavia«. (Sărută manuscrisul).

Quintilian. Ei bine, Ciceron?

Ciceron. Plec, Quintilian! — dar bucuria me înecă... O nu! Tiesto... şi stăpânei tale un re-mas bun din parte-mi... Şi decă fericirea întregii vieţi nu voi puté-o dobândi în acest drum pe care pornesc, — atunci!... voi pricepe cum e mai bine să satur pentru vecie o dorinţă descreeată, o inchi-puire bolnavă, o nălucire fermecată! — Intre vieţi şi mórte, luptă mea va fi uriaşă!

(Cortina).

(Va urmă).

N. A. Bogdan.

Pianistul.

— Duplu sonet. —

Vibrări adânci, sonore şi pline de măhnire
Sub degete nervóse pe clape-alunecau...
Se respândiau în giuru-i în lungă hohotire
De plânsese ce 'n suflet adânc îl pătrundeau.

De plânsese ce 'n suflet adânc îl pătrundeau
Accente disperate de-apusă fericire. —
Pianul, — sub amare gândiri care-l munciau
Scotea, ca bun tovarăş l-a lui nenorocire.

Scotea ca bun tovarăş l-a lui nenorocire,
Suspınuri prelungite, ce peptu-i năbuşiau;
Mustrări acelei care uit a lui iubirea...
Reamintiri de-acele ce-odată îi zimbiau.

Vibrări adânci, sonore şi pline de măhnire,
De plânsese ce 'n suflet adânc îl pătrundeau,
Scotea, ca bun tovarăş l-a lui nenorocire...
Reamintiri de-acele ce-odată îi zimbiau.

Reamintiri de-acele ce-odată îi zimbiau,
Fermecător pianul şi 'n dulce suvenir
Scotea, ca bun tovarăş l-a lui nenorocire.

Scotea, ca bun tovarăş l-a lui nenorocire,
Şoptirile ce-odată cu drag îl mângăiau,
De plânsese ce 'n suflet adânc îl pătrundeau.

De plânsese ce 'n suflet adânc îl pătrundeau,
Aprópe 'n neşciinţă porni în aiurire,
Vibrări adânci, sonore şi pline de măhnire.

Aprópe 'n neşciinţă porni în aiurire,
Şoptirile ce-odată cu drag îl mângăiau,
Fermecător pianul şi 'n dulce suvenir.

Mircea C. Dimitriadl.

Higiiena organelor intelectuale.

Sistemul nervilor, ca reşedinţă şi instrument al vieţii sufleteşti, îşi are asemenea celorlalte organe, regulile sale după cari trebuie guvernat. Nutrirea, deprinderea şi scutirea crerilor forméză higiena acestor organe superióre.

Crerii să nu fie în activitatea lor pré încordaţi, lucrarea lor să se petrecă în mod treptat, va să dică au a fi dedaţi cu incetul la o activitate din ce în ce mai intensivă. Drept restaurare a crerilor este somnul. — Iritaţiuni repeţite a crerilor au de urmare nervositatea, ceea ce va să dică o sensibilitate strordinară, slăbirea sistemului nervos. Asemenea iritaţiuni vătămătóre sânt: sguduirii interne, patime felurite, neobişnuita iritare a auzului şi a vederii, dureri, mănări şi beuturi narcotice, spirtóse şcl. Crerii fiind un organ delicat, scuturarea, lovitura, căderea pe cap (creşcet) uşor pot conturbá funcţiunea lor. Recéla pré mare, dar cu deosebire căldura e mare duşmană crerilor. Copiilii înainte de 7 ani să fie forţaţi la activitate spirituală.

Somnul. Pecând vieţa animalică se repauséză decâte ori musculatura e relăsată (descordată), vieţa intelectuală numai în somn se odihneşce pe deplin. În somn tóte funcţiunile crerilor sânt suspınse. Activitatea spontană, ce în creri se petrece în decursul somnului, se face fără conşciinţă: aceea o numim vis. — Lipsa somnului o simte organismul, când ocsigenul din creri s'a consumat şi ca rezultat s'a îngămădit spuza arderei, asemenea cenuşei în cup-tor. Un somn uşor ajunge pentru adunarea unei noue porţiuni de ocsigen. Când sângele crerilor s'a adăpat cu ocsigen próspêt, omul se deşteptă recreat simţind noue forţe spre activitate. Unui om adult ajunge 7 ore de durmit, ér copiilor mici 15 ore pe şi nu sânt pré mu te. Persónele slabe, bolnăviciose, au trebuinţă de somn mai mult decât cei sănătoşi şi viguroşi.

Ochiul. Cel mai important şi mai gingaş dintre tóte aparatele simţurilor, ochiul cere o îngrijire particulară. Ochiul trebuie ferit de pulbere, fum, aburi şi gazuri întepătóre, recéla şi mai ales de căldură pré mare, de curent de aer şcl. O datină vătămătóre este spélarea ochilor cu apă rece indată ce ne sculam din pat. Mulţi ómeni au să mulţămésoá roşéta şi sensibilitatea ochilor acestui obicei.

Lumina fórte adese ori póte fi vătămătóre ochilor, anume decă e pré intensivă, pré isbitóre, decă se schimbă repede lumina cu întunerecul, decă rađeleating direct ochiul. De aceea nu e bine să privim în sóre, precum nici pré mult la lună, la foc ori alte obiecte strălucitóre. Reţéua în asemenea casuri devine pré iritată. Nu mai puţin vătămătóre este lumina pré slabă, la care ochiul numai cu sfortare póte distinge obiectele. Nu e bine să cetim şi să scriem când jócă lumina, ceea ce se întâmplă atunci când luminarea arde flăcărând, séu când în şi de sóre cetind ne pre-umblăm printre arbori, séu cetim în trăsura. — Amestecul luminei solare cu cea arteficiósă încă e vătămător. — Tótă lucrarea cu obiectele mărunte forţéză şi slăbeşce ochii. — Ocupaţiunea la mesă cu ochii ficsaţi la un punct apropiat, între patru păreţi, timp îndelungat, dá naşcere miopiei. Ca să prevenim acest defect al ochilor atât de lăţit în oraşele mari, e bine ca lucrând la mesă, să aruncăm din timp în timp ochii la o distanţă mai îndepărtată. Apoi să eşim de câte ori avem ocaziune la câmp, ecsercítând ochii în a privi în depărtare. — Copiilor din motivele înşirate să nu dăm în mână jucării mărunte. Cine la mesă ceteşce séu scrie, să-şi ţie corpul pe cât se

SUFLĂ VENTUL.

póte drept. — Simțind cineva lipsa de ochilari, să nu se incumete a-i alege fără a fi consultat pe vre un medic de specialitate. Érá ochilarii altuia nime-nia să nu-i folosescă ori cât de bine i se pare a vedé cu ei.

Fărădelegi igienice. O datină nefericită domnește in unele ținuturi românești in privința lecuirei ochilor bolnavi. — Ori cine va suferi de o inflamațiune cronică a ochilor, aceea după credința femeilor lecutóre nu provine decât din »perii rei« cari trebuiesc scoși. Cu vârful unui cuțit séu cu o bricégă neascuțită se scot genele, fir după fir, din pleopa bietului pacient. Acesta procedură barbară, lasă că cauzéză mari dureri, despóie individul de frumseța și de scutul ochiului, pe lângă asta inflamațiunea persiste ca mai nainte. — Un prejudet ce nu puțin reu a causat, este, că tēranul nu spélă ochiul bolnav, din care causă productele inflamațiunii: umeđela, lacremile, puróiele se ingrămădesc și bóla innaintéză. Să-și noteze bine fie cine, că la ori ce bóla internă séu esternă, curățenia este prima condițiune de vindecare. Nu există deci bóla de ochi la care să facă réu spélarea cu apă călduță. — Acelaș prejudet domnește și in privința unor bube ce se fac pe capul copiilor. Se feresc de a le spélă, prin ce se adună necurătenie multă și capul copilului se umple de acestea bube pline de murdărie. Ungerea cu oleu ca să se inmoie, apoi spélarea cu apă călduță și cu săpun, scapă pe copil de mănăcărime și neodihnă.

Urechea încă este un aparat fin și complicat, care decă odată s'a vătēmat serios, individul are să supóte cele mai triste urmări. Mai des obvin vătēmările canalului estern al auzului, in care se pot viri deosebite corpuri străine, bobii de mazere, fasole, porumb, bumbac, insecte. Aceste pot intră afund in ureche. Suferințe mai mari séu mai mici pot fi provocate de ingrămădirea și petrificarea séului urechii, un curent de aer rece, influința sunetelor pré puternice. De acestea ne ferim astupând urechile cu un ghemuleț de bumbac atunci când cineva este espus unui curent violent séu sgomot strordinar. — Un obicei réu e a purtá totdeua urechile astupate.

Nasul trebuie ținut in curățenie, la ce copiii au să fie de mici instruiți. Jucária cu degetele séu cu obiecte străine in nas, póte fi supērátóre pentru organul mirosului. Acesta prin o iritațiune pré mare cu mirosuri și gazuri penetrante póte deveni greu vătēmat in sensibilitatea sa. — Catarul de nas (guturaiul, trocna) decă se ivește adese ori și duréză mult, tocesce agerimea mirosului. Un guturai, care ține cu lunile, trebuie să deștepte bănuielă de óre care bóla mai seriósă, din sânge stricat, crescăminte séu bube in nări. Mirosind o flóre, să nu o aducem pré aprópe de nas, ca nu cumva vre-o mică insectă să se víre in nări.

Pelea. Ca organ al tactului trebuie scutită de răniri, căldură, frig, presiuni șcl. Unghiele au să fie curățite și la timp retezate, nici odată inse pré afund, și nu mușcate.

Aparatul vocii. Gátlegiul curénd se vatēmă, nebăgénd cineva in sémă regulele sanitare. Schimbarea repede a temperaturii, aerul rece, precum și cel pré cald, pot provocá aprinderea membranei ce forméză cuptușela laringelui. Pulbere și ori ce alte materii străine in aer, incordarea peste mēsură in vorbire și cântare provocá rágușelă, in casuri mai nenorocite afonie (lipsa totală a vocii), și oftica laringelui. — Cea dintēi regulă pentru higiena vocii este: a urmá obiceiul de a respirá đi și nópte, véra-iérna pe nas, naturala anticameră a aerului, ér nu pe gură. Aerul in nas devine străcurat de materiile străine și binișor

incăldit; in asemenea stare nu vatēmă gátul. Obosit de vorbire și cântare, să nu eșim numai decát la frig, și să nu bem apă rece séu chiar inghețată.

Fărădelegi igienice. Cântecul este limbajul inimei, prin care se resuflă starea sufletescă a omului, tristă séu veselă. Privit din punctul de vedere al higieni, cântecul este cea mai salutară gimnastică a plămănilor. Deprinderea in cântare, decă se face cu băgare de sémă a regulelor igienice, nu puțin contribue la conservarea și in florirea sănătății. Tocmai din acesta causă trebuie să cunoșcem greșelile cari pot fi periculóse vocii și plămănilor. Opintirea de a cântá in registrele cele mai inalte, ce adese ori observăm in bisericile nóstre, lasă că șterge coloritul religios din cântare, — pune la seriósă cercare organul vocii. Sânt cunoscute intēmplări, că cutare și cutare căutáret, din asemenea opintire și-a perdut vocea pentru totdeuna. Cu deosebire vătēmátóre este cântarea incordată, când se face mergénd, ca d. e. la petrecerea mortului. Școlarii mergénd inaintea mortului, iérna cu capetele descoperite și cântând in gura mare, sânt amenințați totdeuna de grele bolnăviri. — Invēțătorii și părinții, la instruarea elevilor in cântare, să nu pērdă nici odată din vedere, că vocea are un period de schimbare. Acest period numit mutațiunea vocii, la băieți pică in anii dela 15 până la 18, érá la fete dela 13 până la 16 ani. Pe timpul acestei schimbări ori ce incordare a vocii este periculósă. Ba și ecsercitiile moderate au a fi sistate. Mutațiunea vocii se arată prin rágușelă, inasprirea vocii, care obosește mai curénd decát inainte de schimbare. Copilul cântá cu mare incordare, ceea ce se póte observá din fisionomia sa, care prin contractiunea mușchilor, a sprincenelor, incordarea și umflarea mușchilor gátului și a vinelor, tradéză opintirea tinerului cântáret. — Cine e jelos de vocea ce o are, acela să se obție dela mănăcări pré grase și ațitátóre, și dela beuturi spirtóse; să incungiure localurile pré calde séu pré reci; in fine jumētate de oră inainte și doue ore după mēsă să nu cânte.

Dr. G. Vuia.

Doine de pe Murēș.

XL.

 n' te duci tu dorule?
La tin bádișorule,
Da la min n'ai ce cotá,
C'am o casă fără tindă,
Doru tēu i scris in grindă;
Cine șci carte nemțescă,
Vină dorul să-l cetescă,
Cin se pricepe mai bine,
Ducă doru dela mine.

XLI.

Du-te bade să te duci,
Până-i pică rob la Turci,
Să porți caii Turcilor,
Să duci dorul mândrelor;
Să porți caii de căpestre,
Să duci doru de neveste.

XLII.

— Vai mândruță ochii tei
Cum séménă cu ai mei!
— Da cum foc n'or séméná,
Curtile-s alătorea,
Grădinile-s tot una ?!

A. C. Domșa.

Din Basarabia.

Odesa e un oraș foarte frumos. Ca toate orașele, ce se pot vedea de pe apă, are un aspect frumos și din depărtare. Lipsesc 4 ani dela un secol de când Caterina a II a pus temelie acestui oraș și după un deceniu guvernul Richelieu i-a dat un avânt așa de mare, că azi numeră ca Bucureștii, peste 200,000 de suflete și este al 4-lea oraș din Rusia. Stradele sunt drepte și regulate, late și cu pomi ca ringul din Viena, tramvai are și cu vapor și cu cai. Există și o universitate de științele fisico-optico-mechanice. In vitrinele librăriilor vedeam multe opuri germane, mai cu seamă de știință. Chiar in zilele ce am fost eu acolo s'au dat petreceri in mai multe stabilimente pentru ridicarea unui monument lui Pușchin, regelui poezilor rusești. Frumosa stradă, care duce la gară, încă poartă numele lui,  r in grădina publică (casorni sad) din Chisineu se află deja bustul acestui poet pe o col nă innaltă, drept suvenir care a trăit esilat c țiva ani in Chișineu, pentru că a scris in contra stăp nirii. In Odesa mi-a plăcut mult bulevardul cu statua lui Richelieu. Am observat multe persoane cu ochilari, cari imi aduceau aminte de progresul miopiei in Germania. Birje și birjari buni, eleganți, n'am v dut, ceea ce m'a prins mirare, de  rice in Iași și 'n București sunt birjarii din Rusia cei mai eleganți și cu caii cei mai buni: se vede că boerii români le asigură mai bine existența.

Pl ia nu m'a lăsat să umblu mult prin oraș, am stat deci mai mult la scutelă și am observat ce am putut. Nainte unei confiserii schimbă un curtesan c teva cuvinte cu o damă, apoi salută și se urcă in trăsură,  r dama nainte de a intr  aci, c ut  după el, când inse caută și el spre ea, d nsa își ascunse capul nainte paraploierului, mai apoi inse se intinse după colț ca să mai p t  vedea trăsura ce dispărea. Mi-am d s: damele voesc să fie cucerite cu asalt și c te din ele sunt cucerite deja la primul moment, dar nici una nu se arată.

La tren am observat o rencontré și mai caraghiosă intre o damă și un domn. Ne preg tiam să plecăm din Odesa cu trenul accelerat (Kurierski poisd) și er  tot lume bună in splendida sală de așteptare. Când me intorsei dela bilete,  t  o damicel , elegantă ca o contesă, că-și dă față in față »buf« de un tiner, să r d, se iau de braț și plecară. Me g ndiam, că p te să fie o gimnastică bună ciocnirea unuia cu altul, dar aș  ceva nu-i la mod : că aș  și cop ii, când își dau de-a r ta pe m ni și picior , încă fac gimnastică bună.

La telegraf am pățit-o, fiind că nu-mi primiră o telegramă in limba franceză, ci a trebuit să me rog de un funcționar de mi-a tradus-o ruseșce.

Intre pastorul tiner și mine se născu o intimitate, care ne f c  să ne pară rău de desp rtire, mai cu seamă fiind că i-am ascultat cu interes pățania sa cu bóla de mare, ba când și c nd nici suriderea n'am putut-o suprimă. Spuse că a mai călătorit pe mări, și nainte de 4 ani chiar și pe asta, dar aș  reu n'a pățit ca acum. P n  și in a 2-a  i avea durere de cap. De origine er  din Sevastopol și avea să-și continue c l toria până la Tiflis, unde trei colonii germane il așteptau să-l aleg  de pastor, inse numai pe basa certificatelor din Șvițera, unde-și terminase studiile, nu p te ocupă o asemenea funcțiune,

până nu depune și esamenul de stat in limba ruseșc .

Ca curiositate mi-a comunicat, că in Chișineu se află o colonie de ovrei creștinisați și au chiar și un pastor, care in misiunea sa a aflat că lucrul cel mai greu este a-și ded  proseliții sei la lucrarea p m ntului, și pentru a face acest  mai usor, i-a inter-nat intr'o grădină destinată acestui scop.

După ce petrecui acest  ploi s  in Odesa, m'am decis a porni s ra la 7 ore cu trenul accelerat (Kurierski poisd), și a nu mai aștept  trenul de persoane care avea să pornesc  la meșul nopții; dar am pățit-o rău, pentru că ajung nd pe la vr'o 10 ore la a 6 stațiune, unde se ramifică (Rezdelnie) trenul spre Kiev și Kischinev, a trebuit să me opresc aci până dimineță, căci spre Chișineu nu avea legătură acel tren. In stațiune nu er  permis a rem n , deși mi se spuse, că nu există dec t o crișm  sc rnav  a unui ovreu, și și aceea departe in sat, in care te innec  in imal  (noroi, glod). Culc ndu-me aci, mi se imp rea că patul er  vaporul ce se clătină cu mine, un simțem nt mai rău dec t acela c nd cineva b  o-dată in viață sa pr  mult, cum da! -- o mărturisesc -- s'a int mplat și cu mine.

A 3-a  i, după ce ajunsei in Chișineu, me inboln vii atât de seios, inc t credeam că sunt pironit de pat cum er  uriașul din țera Liliputanilor. 24 de ore am fost intr'o lerbintel  neintrerupt , de nu șciam decă am un fel de cholerin  ori sunt la inceputul unui tifus. Intr' aceea capul par'că-mi plesni . par' că conținutul seu n'avea destul loc in c p tin . A 4-a  i me simții er ș bine, fără a fi intrebuintat vr' un medicament. Nu ve pot da o descriere fidelă a acestui morb fricos, căci trebue să veđi cu ochii acest  frică, ca să c știgi o idee clară. Privești sp rios in giur de tine, ing lbinești, pașul ț-i nesigur, pe frunte ț-i ese o sudore rece, r g i, vom , ai durere de cap, amețelă, gura rea, plină de salină, puls neregulat, respirațiune grea. Unora le slăbesc puterile atât de mult, inc t cad ca niște mase inerte, ne mai șcind de nici un fel de genă. După ce stomachul debordez , e bine a m nc  s u b  ceva, ca acel act să nu se mai repeteze. Causa bólei zace, după teoria cea mai probabilă, in licuidul cefalo-rachidian, care trece din canalul spinării in c p tin , se mestecă cu s ngele, și impede că circulațiunea. inima se sileșee a resbate pedeca, respirația e incompletă, diafragma se contrage și debordarea aduce cu sine o ușurare, put nd er ș s ngele a merge la cap. Acest  este o mică schiță a bólei de mare. In privința lecuirei ei știința n'are vr' un mijloc special. Un vechiu remediu este: să aplici in gropșorul stomacului (r nzei) un săculeț de vată presărată cu șofran, scortșore (Zimmt), etc. o babă șciutore a recomandat acest remediu și se dice că ar fi cu leac.

Eu, cum n'am incredere in aceste babe, m'am făcut sănătos și fără ele.

Nainte de a inchei , dați-mi voe să ve mai spun câte ceva de prin Basarabia. Statistica ruseșc  din 1874 ne arată, că in cele 7 județe (uesdi) ale Basarabiei, anume in al Chișineului, Ackermanului, Benderului, Orheiului, Sorocei, Hotinului și Iașului (basarabesc) trăesc: 1,200,366 de moldoveui, 224,304 de ruși, 189,590 de ovrei, 69,501 de germani, 40.644 de bulgari, 32,953 de țigani, 5,700 de greci și 2,358 de armeni. Aceste cifre nu ne represintă de ocamdată o ic n  tristă despre frații noștri, dar decă am esamina poporațiunea or șan , atunci am dob ndi o altă ic n .

Chișineul e oraș mare și frumos. Are la vr'o 100,000 de locuitori, stradele sunt toate in linie dréptă, și până mainainte cufundai in ele in năsip, dar

acum sânt pavate și s'a făcut și tramvai. Intr'o piață mare se află o clădire mărță a tribunalului (ocrujnoi sud), tântână săritore și un teatru-circ, cu oboda de pētră, ér in sus de lemn. Aci vin și trupe românești (de presinte e acolo trupa dramatistei Aristița Manolesu) și se dice că sânt mai bine cercetate decât cele rusești. Pe când eram eu acolo, cântau in grădina publică și românește pe lângă a-plause frenetice, dar in case particulare par' că se sfiesc a vorbi românește, și când fac acēsta, aduc de scuse, »că ei nu știu românește (ca pe la București), ci numai moldovenește! D. e. herbe, hiere, in loc de ferbe, fere; gin, in loc de vin; chiept, chior, ghinișor etc.

In mijlocul unui parc se află mitropolia rusescă, care din resputeri lucrăză pentru rusificare. In gimnasiu Donici a fost cel din urmă profesor de limba română, care de vr'o 2 decenii nu se mai predă. Și totuș in butul rusificării chiar și intr'o mahalauă din Chișineu m'am convins, că femeia română, care trăește de pe urma lucrului ei și nu din grația mai marilor, ca d. e. ale funcționarilor, dice, femeia română e tot română! Eră o nevēstă măritată după un malo-rus, carele n'a știut o vorbă românească, dar fiind că nici nevēsta sa n'a știut rusește, a trebuit să invețe el moldovenește. Biēta nevēstă încă a invēșat rusește, dar conversațiunea in casă intre ei și cu copiii lor totuș decurge numai românește. Ce poet mare va fi indemnându-le pe ele să-și păstreze cu atata țarie scumpa limbă a maicei lor? Căci ele n'ajung a ceti pe poeții noștri, și Sion când a scris paremi-se, a scris pentru damele nōstre dela orașe :

Vorbiți, scrieți românește,
Pentru Dumneșeu*!

Dr. G. Crainicean.

Bonbone.

Un curtesan intrebă pe un cardinal, că șcie ce diferință este intre un măgar și un cardinal?

Neșciind cardinalul să răspundă, țise curtesanul: »Ei, măgarul pōrtă crucea pe spinare, ér cardinalul pe piept«.

— Așă, respuse cardinalul, cunoști și diferința dintre un curtesan și un măgar?

— Ah, strigă curtesanul, nu găsec nici o diferință.

— Nici eu! respuse cu veselie cardinalul.

*

Durerea.

X... are ca servitor un bețiv împērătesc. De-unăși îl ținu de rău cu următoarele cuvinte:

— Iosife, de când ți-a murit nevēsta, bag de semă, că te imbeți in tōte țilele. Mai inainte te imbețai numai de doue ori, de trei ori pe săptămână; să faci bine să te însori érăș numai decât.

— Aoleu, dle, țise sluga, mai lasă-me câteva țile cu durerea mea.

*

O dōmnă tineră și fōrte elegant imbrăcată, se află subt o pōrtă pe când plouă fōrte tare.

* Pe când in Chișineu auđiam soldați — câți vor fi fost și români intre ei! — că venind dela eșerțitu cântau rusește, ținea unei strofe mi-a și remas in memorie a șfel: »hai luli haravod« bis; pe de altă parte pe honveđii din Oravița i-am auđit in mersul lor cântând »Mult e dulce și frumōsă limba ce-o vorbim«! Am ascultat și m'am uimit.

Dr. G. C.

Trece un domn c'o umbrelă in mână; el s'a-propie de dōmnă și ți dice in modul cel mai galant:

— Imi dați voe, dōmnă, să ve ofer jumătate din umbrela mea?

— Oh! cu mare plăcere, dle, dar cu o condițiune.

— Ori care ar fi acēsta condițiune, dōmnă, sânt gata s'o primesc.

— Cu condițiunea, urmēză dōmnă, ca să oferiți cealaltă jumătate soțului meu, care are să vie indată să me ia d'aici.

*

Note p'un album:

»La doue-țeci de ani, iubirea este o plăcere; la trei-țeci de ani, o trebuință; la patru-țeci de ani, un obicei; la cinci-țeci de ani, o nepoliteță«.

Suflă vântul.

— Veți ilustrațiunea din nr. acesta. —

Novembre din anul acesta e atât de caprițios și schimbăcios ca și sburdalnicul april. Acuș ninge, acuș e senin; acuș inghiață, acuș șorele lucește cald; altă-dată suflă vântul, mai apoi nici frunza nu se mișcă.

Pentru bărbați cale ca vale, ei se scutesc ușor; in plōie, in vânt, ei n'au nici o frică. Dar femeile o duc mai greu; de-i tină, își intineză rochia; de-i plōie, își udă pēlēria; de-i vânt — nu mai e chip să se apere.

Ilustrațiunea din nr. acesta infășoșeză o astfel de scenă. O damă a eșit la plimbare. Vântul curtenet, află iute că-i singură și grăbește s'o insoțescă. Nu-i vorbă, dama îl primește cu neplăcere, îl respinge chiar, și când vede că nu pōte scăpă de el, se apēră din tōte puterile. Dar degiaba. Intocmai ca și cavalerul impertinent, el nu se depărtēză, devine tot mai curagios, i șoptește dragoste, i sărută fața și p'aci p'aci s'o ducă...

I. H.

LITERATURĂ ȘI ARTE.

Șcrii literare și artistice. Dl Mihail Eminescu, după cum se dice, va scōte la 15/27 novembre in București o revistă politico-literară, sub titlul »Fântăna Blandusiei«. — *Carmen Sylva* a tradus din limba franceză in cea germană, mai multe poesii de ale poeților francesi Sully Rudommo, Leconte de Lisle, François Coppee etc. — *Pictorul Ițărescu* din București a reparat pictura bisericei Negustori de acolo. — *Paul Lindau* va retipări intr' un volum articolii sei relative la călētoria ce a făcut in România.

Premiile Academiei Române. Biuroul Academiei Române innoește 'n atențiunea autorilor, că terminul pentru concursul premiilor anunțate de Academie se apropie. In anul 1889 se vor da trei premii: unul, de 12,000 lei, celei mai bune cărți românești de ori ce cuprins; altul, de 5000 lei, celei mai bune cărți românești de cuprins literar, publicată intre 1 ianuarie 1887 și 31 dec. an. c.; al treilea, érăș de 5000 lei, celui mai buu manuscris român despre studiul vinurilor in România din punct de vedere economic și al compoziției lor chemice. Terminul acestor concursuri este 31 decembrie 1888.

Conferințe literare. Corpul profesoral din Craiova va inființă o revistă literară-șciintifică și va

rencepe conferințele la clubul profesoral. — *La Turnu-Măgurele* în România s'a deschis un cerc literar; acest cerc va începe în curând o serie de conferințe.

Carmen Sylva premiată. Academia franceză a acordat premiul Botta, destinat pentru lucrări literare femeiești, reginei-poete Carmen Sylva, pentru lucrarea sa »Cutegările unei regine« (Pensées d'une Reine) care s'a publicat și în foia noastră. Raportorul premiilor, dl Camille Doucet, a făcut un adevărat elogiul autórei. »Ceea ce a scris cu atâta grație, a dis densus, ceea ce spiritul amabil le-a dictat cu atâta gingașie, a avut la academie o primire ce regina nu reclamă, dar pe care autórea o merită pentru nobleța sentimentelor și pentru distincțiunea stilului de o fineță rară și de o eleganță cu totul francesă. Premiul Academiei este o medalie de onóre de aur.

Literatură poporală. Dl Ioan Pop-Reteganul, cunoscutul nostru scriitor poporal, invetător în comuna rurală Rodna-veche în Ardeal, anunță că are gata de tipar două lucrări de literatură poporală și anume »Rugi de câmp«, care conține poesii populare de tot soiul și »Săteanul român« care cuprinde datine, credințe, obiceiuri populare de peste tot anul și la toate ocaziunile și zilele însemnate. Dar neavând mijloce să le publice, caută un editor să le tipărească, amândouă séu numai una din ele.

Armeo-Album. Din incidentul iubileului de 40 de ani ai domniei Maj. Sale, a apărut în Viena prima broșură dintr' un album cu portretele și biografiile Maj. Sale. a prințului de corónă Rudolf, a arhiducilor Albrecht, Carol, Ludovic, Wilhelm, Iosif, Leopold, Ernst, Rainer, Ludovic, a marelui duce Ferdinand IV, a arhiducilor Carol Salvator, Ioan Frideric, Sigismund, Enric, Ludovic Salvator, Carol Stefan, Francisc Ferdinand, Leopold Salvator, Eugen, Otto, Franz Iosif, Franz Salvator, Ferdinand Carol, Albrecht Salvator, Leopold Ferdinand, Iosif Ferdinand. Albumul e editat sub președința de onóre a prințului Egon de Thurn și Taxis, și redactat de maiorul Gustav Amon cav. de Treuenfest. Albumul are format mare și e foarte frumos tipărit pe hârtie velină și portretele elegant executate. Prețul unei broșuri e 2 fl.

Lucrul în școlă. Incercări și propuneri, compuse de George Moian, invetător la școlă centrală de fete în Brașov. Premiat cu medalia de aur pentru lucrări industriale la espositia cooperativă din Craiova 1887. Sub titlul acesta a eșit de sub tipar o broșură de 87 pag. 8°, în care dl George Moian, cunoscut pentru zelul și meritele ce și le-a câștigat în unire cu colegul seu C. Mușlea pe terenul instruirii în industria de casă — publică rezultatul esperiențelor dobândite până acum, precum și măsurile luate pentru propagarea și propunerea industriei de casă în școlile populare.

TEATRU ȘI MUSICĂ.

Școire teatrală și musicală. *Dșóra Elena Teodorini* cântă cu mare succes la Madrid; în opera »Gioconda« artista română a probat, că este o tragediană lirică de primul rang.

Sarah Bernhardt în Budapesta a jucat de patru ori, făcând mare senzație atât cu jocul seu, cât și cu toaletele sale. Dar fiind că la Budapesta limba franceză nu este atât de răspândită, teatrul n'a fost totdeuna plin. Artista nici n'a fost mulțămită și a declarat unui diarist, că nicăiri n'a fost primită atât de rece și că lumea bucureșcă o intimpină mai căldoros. A avut și neplăceri: i s'a pus o dare de vinit mai mare decât la Viena, ba i s'a pretins tacsă și

pentru cățelușii șei. Necășită a depeșat la Paris, ca artiștii franceși să se ferescă de Austro-Ungaria.

Concertul de cameră Hubay-Popper din 16 a curenteii la Budapesta atrăsese curiositatea amatorilor prin înlocuirea viórei a treia, cu dl Grünfeld. Departe d'a pierde ceva, quartelul Hubay-Popper a câștigat prin noul element introdus în sinul seu. Tóte patru arcușe fac efectul unui singur, atât este ensemblul de perfect. Interesant a fost numărul prim, quatorul de Haydn, dar mult mai gustat acel de Volkmann. Musica bogată de colorit, poetică, passionată, făr a-și pierde alurele clasice, a fost înțeleasă și interpretată de Hubay, Popper, Herzfeld și Grünfeld cu o îngrijire și amóre de adevărați artiști. Junele pianist Padereswski, o celebritate deja, a surprins auditorul prin tehnica sa. Velocitatea sa face efectul »electricității aplicată la piano«. Ca fulgerul de repede, ca fulgerul de precis. Ancă o calitate ce-l caracterisă este un profund simțemént al rythmului și un son frumos. Ceea ce i-am mai dori ancă, ar fi ca nervele degetelor sale să fie în legătură mai strînsă cu inima. Vom urmá jocul seu cu atențiune la concertul ce va da luni, 26 novembre, sperând a-i descoperi și acest dar. Cu tóte că »Fedora« de Sarah Bernard atrăsese la teatrul poporal publicul cult al capitalei, lume elegantă umplea și sala redutei pentru a-și ascultá și aplaudá artiștii favoriți. Și acum, ca totdeuna, serata escelentului quartet a fost o victorie reputată.

Teatrul din Iași își deschide stagiunea sa în novembre cu piesa »Don Carlos«, tragedie de Schiller tradusă de dl Iacob Negruzzi. Trupa română a societărilor Iașeni deschide stagiunea acésta în sala Pastia, otel »România« și programul este următorul: Personalul. — Artiștii: dnii N. Luchian, M. Calino, M. Arcelean, D. Prutean, Al. Evolski, D. Constantinescu, P. S. Alecsandrescu, G. Dumitrescu, Em. Manoliu, M. Popovici, C. Ionescu, N. Bogdan, G. Cărja, G. A. Manolescu. Artiste: dnele Elena Lașcu, Elena Gavrilăscu, Athena Georgescu, Verona Almagian, Casuca Micșunescu, Ar. Rom. Manolescu. Elevi, eleve: dnii Vlae Cossinski, Iordan Nedelcu, Emandi, dna Sofia Derescu, dra Ecat. Ionescu, dna Elena Niculcea, dra Ana Dumitrescu. Repertorul. — 1. »Despot-Vodă«, dramă în versuri de dl V. Alecsandri. 2. »Răzvan și Vidra«, dramă în versuri de dl B. P. Hajdeu. 3. »Don Carlos«, tragedie în versuri de Schiler. 4. »Hoții«, tragedie de Schiler. 5. »Hamlet«, tragedie de Shakespeare. 6. »Romeo și Julieta«, tragedie de Shakespeare. 7. »Luiza Miller«, tragedie de Schiler. 8. »Macheth«, tragedie de Shakespeare. 9. »Ura«. 10. »Feodora«, drame de Victorien Sardou. 11. »Benvenuto Celini«, dramă de P. Maurice. 12. »Nerone«, tragi-comedie de P. Cossa. 13. »Antony«, dramă de A. Dumas. 14. »Francisca dela Rimini«, tragedie de S. Pelico. 15. »Kean«, comedie de A. Dumas. 16. »Dama cu camelii«, dramă de A. Dumas fiul. 17. »Denisa«, comedie de A. Dumas fiul. 18. »Vinceneta«, dramă de P. Barbier. 19. »Gringoire«, dramă de Banville. 20. »Fântána Blanduziei«, piesă în versuri de dl V. Alecsandri. 21. »Ruy-Blas«, dramă de V. Hugo. 22. »Marion de Lormez«, dramă de V. Hugo. 23. »Regina Margot«, dramă de A. Dumas. 24. »Francilon«, comedie de A. Dumas fiul. 25. »Don Juan«, comedie de Molière. 26. »Curierul din Lyon«, dramă. 27. »Fetele de marmoră«, dramă. 28. »Călétoria unei scrisori«, comedie. 29. »Mama sócră«, comedie în 3 acte. 30. »Bărbatul cu trei neveste«, comedie în 3 acte. 31. »Deputații în halat«, comedie în 4 acte. 32. »Orfanii regimentului«, comedie în 2 acte. 33. »Schintea«, comedie de Ed. Pailleron. 34. »Să ne sărutăm Folleville«, comedie de Labiche. 35. »Un picior în crimă«, comedie de Labiche. 36. »Bomba cu apă fiértă«, comedie. 37. »Trecătorul«,

piesă în un act de Fr. Coppée, trad. de N. Volenti. 38. »Birja nr. 117«, comedie de ***. 39. »Lollota«. 40. »Regimul nou«, comedie etc. 41. »Frica de bucurie«, comedie. 42. »Bucuria casei«, comedie.

Teatrul Național din București. Sâmbătă s'a jucat tragedia »Regele Lear« de Shakespeare. Marți a început debutul seu Sarah Bernhardt, jucând »Dama cu camelii« mercuri s'a dat »Fedora«.

Corul vocal român din Biserica-albă aranjează acolo astăzi sâmbătă în 24 novembre o producțiune de cântări alese, după care va urmări dans. Petrecerea se va ține în frumoasa localitate teatrală »Burg«. Președintele corului e dl avocat I. M. Roșu, carele dimpreună cu comitetul arangiator, a îngrijit ca programa să fie cât de interesantă. Programa: 1. Piesă musicală, executată de capela militară a reg. c. r. de infr. nr. 33. 2. »Cântec ostășesc« de G. M. Stefanescu, esec. de corul vocal. 3. »La o roșă« de E. Hermes, esec. de corul vocal. 4. »El R'baa« cântec arabesc de Eus. Mandiceschi, esec. de corul vocal. 5. »Hora Dobrogiei« de J. Vorobkiewicz, esec. de corul vocal. 6. »Piesă musicală«, esecut. de capela mil. a reg. c. r. de infr. nr. 33.

Petrecerea sodalilor români din Brașov, pe care o anunțăm în nr. trecut, a reușit foarte bine. Serata s'a deschis prin o cuvântare ținută de președintele sodalilor, părintele Bartolomei Baiulescu, apoi sodalul Nicolae Jugănar declamă poezia ocașională în onoarea binefăcătorilor Mihail și Elisa Stroesco, cari făcuseră în folosul sodalilor de acolo fundațiunea de 50,000 lei. Corul cântă, acompaniat pe pian de dl profesor Dima, doue compoziții reușite (»Cântec de seră« și »Erna«) ale dlui N. Popovici. Apoi se reprezentă piesele anunțate, în cari esecară dșora Maria Jugănar și dnii N. Jugănar, C. Georgescu Dêrstar, Const. Navrea, D. Popa, D. Oprescu, J. Șuster, J. Saftu și J. Bobancu. Apoi încep dansul cu »Hora«.

Revistă teatrală esternă. Audran, cunoscutul compozitor de operete, debutază la »Folie Dramatique« din Paris cu o operă nouă, intitulată »La petite Fronde«; libretul e scris de Chivot și Duru. — Paul Heyse a scris o dramă romantică intitulată »Cerșitorii norocoși« care se va reprezenta în curând în »Deutches Theater« din Berlin.

CE E NOU?

Șoiri personale. Dl Vasile Alecsandri a plecat în săptămâna trecută din București la Paris, la postul seu. — Dl Mihailu Piteiu, conducătorul tribunalului criminal din Cernăuți, implinind 42 de ani în serviciul statului, la propria sa cerere a fost pensionat și s'a înscris la camera avocaților. — Principele Ferdinand de Hohenrollern, presuntivul moștenitor de tron al României, a fost înaintat la gradul de locotenent în armata germană. — Dl dr. Ioan Farkas a făcut censură avocațială la tabla reg. din Mureș-Oșorhei și și va deschide cancelăria la Deș.

Biserica și școlă. Esc. Sa dr. Silvestru Morariu, arhiepiscopul și mitropolitul din Cernăuți, la 26 novembre își va serba a 70-a aniversară. Pentru aranjarea jubileului s'a compus acolo un comitet; rutenii au declarat, că nu vor lua parte. — Dl dr. V. Babeș s'a început cursul de patologie experimentală la facultatea de medicină a universității din București. — Dl Ioan Moșoiu din Tohanul-vechiu a fost promovat în 16 novembre de către universitatea din Cluș la gradul de doctor în drept. — Rds. d. Alimpiu Barbolovici, vicarul Selagiului, la 7 novembre a sfințit biserica gr. c. din Periceiu lângă Șimleu, ridicată prin stăruința parocului și protopopului de acolo dl Ioan

Cosma. — Dl George Maior s'a numit profesor cu titlul provisor la catedra de agricultură generală și comparații la școala de agricultură dela Herestrău, de lângă București. — Archimandritul Miron Nicolici a fost ales episcop sêrbesc la Vêrșet de către sinodul episcopesc din Carlovêț. — Dl George Joandrea, învățător la școlile capitale române din Orăștia, a fost ales de către comitetul parochial, învățător-dirigent al acelor școle.

Hymon. Dl Ambrosiu Creț, absolvent de teologie în diecesa Orăștii-mari. la 22 l. c. s'a cununat în St. Lazar cu dșora Aurelia Kôltô, fiica notarului din Chișlaz în Biharia. — Dl Gavril Vandici, candidat de notar, tot atunci și tot acolo ș-a serbat cununia cu dșora Elena Kôltô, altă fiică a dlui notar din Chișlaz, — Dl G. M. Zănescu, comerciant în Brașov, duminică la 13/25 novembre, își va serba cununia cu dșora Eugenia Aritonovici, la Bacău în România. — Dl Ludovic Pop, absolvent de teologie al dieceșii de Gherla, s'a logodit cu dșora Elena Stan, fiica vêduvei proprietărese Paul Stan din Lipo, în Sătmar. — Dl Arsenie Vlaicu, profesor la școala comercială din Brașov, la 18 l. c. s'a cununat acolo cu dșora Virginia C. Iuga, nepôta dlui George Barițiu. — Dl Gavril Surduc, notar cercual în Ictar, la 18 novembre, s'a cununat cu dșora Ecaterina Peșcean din Lugos.

Academia Română a ținut vineri ședință publică, în care vorbiră: dl Al. Odobescu, despre ornamentele în formă de cap de bou și anume, despre Rhytonul de argint descoperit la Ioroina, din museul de arhitectură din București: dl. V. A. Urechia, despre archimandritul Vartolomei Mazararul.

Reuniuni femelești. Reuniunea femeilor române din Arad și provincia va da în carnavalul viitor un bal în folosul fondului seu. Comitetul a ținut prima ședință în marția trecută, ocupându-se de mai multe obiecte interesante. — Reuniunea femeilor române din Sibiu a isbutit s'adune o frumoasă colecțiune din diferite lucruri de mână sătesci și speră, că vor mai incurge încă astfel de lucruri, cari la timpul seu vor avé să servescă ca modele atât pentru școala Asociațiunei, cât și prin aceea altor școle, făcând prin acesta cele mai bune servicii industriei nôstre de casă. Școala Reuniunei de presesent e frecventată de 21 eleve. Dintre acestea: 7 sânt adăpostite în internatul Asociațiunei, 14 sânt parte la părinți, parte la particulari; 11 sânt din Sibiu, 6 din provinciă, 2 din România și 2 din Bucovina.

Procese de presă. Procesul gen. Traian Doda se va pertractă de nou în 5 decembre n. la tribunalul cu jurați din Arad; unde întâia-ôră a fost condamnat, în absință, la închisore de doi ani și la amendă de 1000 fl. Generalul acuma e citat cu clausula, că decă nu se va infățoșă de bună voie, va fi adus cu puterea. Acusa va fi susținută éraš de substitutul de procuror suprem Cserna, ér apêrător va fi deputatul Carol Eötvös. — Procesul dlui Stefan Albu pentru articolii sei din »Romanische Revue« s'a pertractat de nou la tribunalul cu jurați din Budapesta în 22 l. c. La prima pertractare, tribunalul din Arad îl condamnase la închisore de un an și la amendă de 500 fl.; inse curia a cassat sentința aceea și ministerul a delegat alt tribunal cu jurați. Acuma a fost condamnat la 3 luni de închisore de stat și la amendă de 300 fl., în cazul de a nu puté plăti la alte 30 de zile de închisore, precum și la plățirea speselor în suma de 116 fl. Atât acusatul, cât și procurorul (Alecsiu Gozșdu) s'au mulțumit cu judecata. Apêrătorul a fost dl Coriolan Bre-dicean.

Immormentarea părintelui împêrătesei-regine Elisabeta a Austro-Ungariei s'a făcut în duminica

trecută la München. Maj. Sa împărătesa-regina n'a putut să vină acasă din Grecia la înmormântare, căci a fost imposibil să sosescă. Au luat înse parte Maj. Sa c. r., arhiducii Rudolf și Ludovic Victor, regentul Bavariei, archiducesa Gizella și mulți prinți și duci.

Dela dietă. Camera a primit cu mare majoritate proiectul de conversiune, pe care l'a votat apoi și casa magnaților. În ședințele din urmă a camerei s'a desbătut proiectul de lege pentru rescumpărarea regalilor. Ministrul president a presintat proiectul de indemnitate pentru primul cuartal al anului viitor. În comisiuni se desbat feluritele resorturi ale bugetului; la cel pentru apărarea țării deputatul George Szerb a luat mai de multe ori cuvântul în interesul voluntarilor pe un an.

Societăți de lectură. Societatea „Junimea” a universitarilor din Cernăuți s'a constituit pe anul curent școlar astfel: president stud. jur. Alecsandru baron de Hormuzachi; vice-president stud. jur. Ioan Bum-bac; secretar I stud. jur. Oreste Baleanu; secretar II stud. teol. Stefan Sbiera; cassir stud. fil. Grigoriu Filimon; controlor stud. jur. Corneliu Honimca; bibliotecar stud. jur. Ioan Balmoș; econom stud. teol. Oreste Bëndeschi. — Societatea *Samuil Vulcan* a tinerimei gimnasiale din Beiuș s'a constituit, sub conducerea dlui profesor Vasile Stefanica, astfel: notar al ședințelor Ioachim Ghergar stud. cl. VIII, notar al corespondențelor Grațian Mateiu stud. cl. VIII, secretar Ioan Stana stud. cl. VIII, cassar Iosif Trapșa stud. cl. VII, controlor Iustin Pop stud. cl. VII, bibliotecar Andrei Ilie stud. cl. VII, archivar Victor Pop stud. cl. VII; numărul membrilor ordinari din cl. VII și VIII e 26.

Invățământul românesc în Bucovina înainteză. În anul 1876 erau în Bucovina 13 școli cu limba de instrucțiune română, 16 cu limba germană, 59 cu limba rutenă, 3 cu cea maghiară și 83 cu limba de instrucțiune micșă. După raportul din 1885 numără Bucovina 60 școli cu limba de instrucțiune română, 17 cu limba germană, 85 rutenă, 4 maghiară și 68 cu limba de instrucțiune micșă. În limba română, germană, rutenă și polonă s'a predat obiectele în 15 școli în anul 1884—5.

Tineri români la Paris. La examenul de admisiune în școala de poduri și șosele din Paris a fost admis întâiul: dl Periețeanu; ăr la concursul de matematică ce s'a ținut luna trecută la școlă de belle-arte, dl V. Zamfirescu, a obținut una din cele patru medalii ce se dau, fiind clasificat al doilea. Ambii sânt bursieri ai ministerului lucrărilor publice din România.

Societatea „Crucea Roșie” din Sibiu a aranjat acolo sâmbăta trecută o frumôsă festivitate, la care luară parte și damele române Maria Cosma, Eugenia Popescu (în costum național), Alesandrina Russu, br. Ales. Pop, Sotir, Secula și altele; s'a edat și doue foi ocazionale; în una au scris, românesc și Esc. Sa mitropolitul Miron Romanul, precum și Rds. d. Zaharia Boiu.

Bal românesc în Sătmar. În comuna rurală Boticza, aproape de orașul Sătmar, s'a ținut în luua trecută un bal românesc, la care au luat parte mai cu seamă maghiari, căci românii, afară de 4—5 familii, n'au spriginit această interprimdere socială. Balul s'a dat în folosul bicericeii ce are să se clădescă acolo. Vinitul brut s'a urcat la 250 fl.

Congresul femellor din Paris. Societatea pentru îmbunătățirea sôrtei femeilor și revendicarea drepturilor lor, a publicat o adresă către franceze pentru a le invita la un congres general al femeilor, național și internațional pentru 1889. Această adresă este semnată de președinta societății, dna Maria De-

raismes și de președintele dnele Griess-Traut și Luisa David. Prin această adresă se amintește, că deja în secolul trecut niște femei, Olimpia de Gouges și Rosa Lacombe, încercară în mai multe rânduri să obție dela revoluțiune ca să facă ca și secul cel slab să participe la emanciparea generală a națiunii, dar că aceste reclamațiuni, reînnoite în mai multe rânduri, n'avură în Franca, nici un succes, pe cât timp în Englitera și în America femeile participă la viața municipală.

Concurs de frumșetă. Femeile din Turin sânt foarte supărate, că la concursul de frumșetă dela Spa nu s'a premiat nici o Italiană, deși este cunoscută în lume frumșeta Italianelor. Dênsele, în unire cu câțiva bărbați însemnați din acel oraș și din Italia, au hotărât să țină în Turin în anul viitor un concurs de frumșete cu mult mai mare ca cel dela Spa. Vor fi premii până la o sută de mii de franci, pentru ca ele să intereseze și pe dômnele din lumea mare. Vor pute să participe la concurs fete și femei din toate țările lumii. Juriul va fi compus din câte un mare artist (pictor, sculptor sau poet) din fie care țară și din diariști. Se vor oferi și femeilor admise la concurs cheltuelile de călătorie și de întreținere. Ziua concursului nu este încă hotărâtă.

Americanele. Cu ocazia schimbării de guvernament în Statele unite, femeile americane au pus candidatura mai multora dintre dênsele la diferite funcțiuni. Ba femeile americane, atât de doritoare a emancipării lor, au mers până acolo, că întrunirea ce a ținut-o „Equal Rights Patry” au pus candidatura unei fete bătrâne, Linda Gilbert la presidenție, ăr pentru slujba de major al New-Yorkului au pus candidatura dômnei Cynthia Leonard.

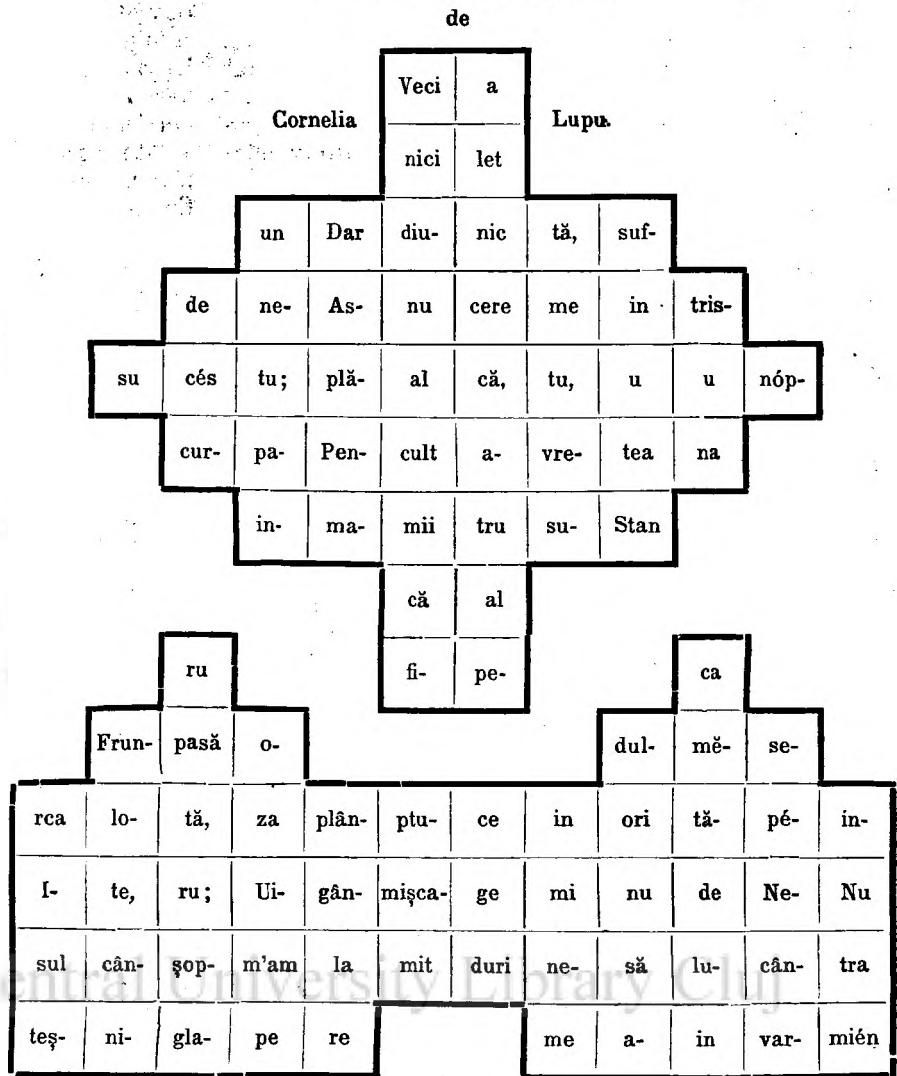
Mortalitatea femeilor în Ungaria. Prof. Fodor, basat pe date statistice susține, că mortalitatea femeilor din Ungaria e foarte mare, mai mare decât în celelalte țări. El o atribue următoarelor împrejurări: programele de invățământ pentru fete sânt pre încărcate, și afară de acesta, fetele mai sânt ocupate acasă cu lucrul de mână și cu invățarea de obiecte nefolositoare. Alt rău mai este, că fetele din Ungaria se mărită foarte de tinere (așa în 1878, 14 femei abia erau de 15 ani), și un rău capital, sânt călătorile de nuntă. Prof. Fodor, cere ca mamele să fie protegiate. Până și sêlbaticii nu lasă ca femeile lor să lucreze în timpul sarcinei, pe când legislația ungară interdice numai timp de 4 săptămâni lucrarea în fabrici, după naștere. Din această cauză, precum și din multe altele, precum purtarea corsetului, etc., și fiind că mumele, din clasa mai bună, nu alăpteză singure copiii, mortalitatea copiilor e mare. În Norvegia, unde mortalitatea femeilor e cea mai mică în comparație cu celelalte țări, mumele alăpteză copiii câte 2—3 ani. El arată că lucsul și rîvna de a străluci în societate, munca peste măsură, tac ca atât femeile bogate, cât și cele sărace să nu se pótă ocupă cu de ale casei. Dorința prof. Fodor e ca femeia să se dedea cu totul familiei și casei.

Oglinda lumii. *Frigurile de înarmare* au cuprins toate națiunile. Intocmai ca la începutul anului curent, Bismarck a dat alarmă, că Russia concentreză armată imosantă la granița Germaniei și a Austro-Ungariei. Din motivul acesta el va stărui să se vozeze la vr'o 250 de milioane. El a făcut apel și la Austro-Ungaria, ba și la Italia. Chiar și Englitera e atrasă în acest curent, și vré să-și întărească marina grozav. — *Din Constantinopol* se scrie, că Porta a primit o depeșă din Petersburg în care se dice, că la cas decă turburări s'ar iscă în Serbia și Austria ar urmă a interveni, trecând cu armata sa în Serbia, Rusia se va consideră ca deslegată de îndatorirea

d'a păstră neutralitatea ș-a nu ocupă Bulgaria. — *Visita țarului la împăratul Wilhelm* nu va fi înainte de primăvera viitoare. Probabil ea va fi făcută în luna iulie, adică după expirarea noului doliu. Țarul ține ca ordinea observată de Wilhelm II cu ocazia călătoriei sale prin Europa să fie d'asemenea observată în privința vizitelor care i se vor face. Prin urmare el vooșce să fie cel dintâi la Berlin. Data sosirii sale s'a anunțat deja. Vor fi mari serbări cu ocazia petrecerii țarului la Berlin. — *Diarele rusești* atacă cu vehemență biserica română greco-orientală din Ungaria și Ardeal din cauza hotărârii congresului național-bisericesc, de a se tipări cărțile bisericești cu litere latine de aci înainte. Ele țin că măsura acesta nu însemnă altceva, decât o completă desfacere de cătră vecinii dela răsărit și mēdă-nōpțe. — *Rusia* va face în primăvera viitoare o nouă linie ferată prin Basarabia. Ea se va construi în urma avisului statului major. — *Impăratul Germaniei* a oprit d'a se pune în vitrine portretul tatălui său și tabloul care-l arată pe Friderich III pe patul de mōrte. — *În România* s'a deschis corpurile legiuitoare. President al senatului s'a ales conservatorul gen. Florescu, őr president al camerei Lascar Catargiu, capul partidului conservator, în contra voinței guvernului, care candidase pe alții. Fiind că au invins conservatorii, în minister încă se făcū schimbare; cabinetul nou e compus astfel: Teodor Rosetti președinte fără portofoliu, P. Carp interne, T. Maiorescu instrucțiune, general Manu resbel, G. Vernescu domenii, Al. Lahovari justiție, Al. Marghiloman esterne, Ghermani finanțe. Stirbei lucrări publice. — *Românii din Serbia* sūnt fōrte persecutați. Un călător scrie, că 'n Krayna, care se desparte de România proprie prin Dunăre, este compusă și locuită cu deseversire numai de români; cu tōte acestea guvernul sērbesc a înlocuit limba română prin cea sērbescă, atât în școle, cât și în biserică, precum și 'n justiție și 'n administratie: nici macar în ziua de Crăciun și de Pași nu permite să se facă slujbă în limba română.

Neclolōge. *Dora d'Istria*, nāsc. principesă Ghică, scriitōrea română cunoscută în tōtă lumea cultă, prin scrierile sale publicate în limba română, italiană, germană, englesă, francesă, latină, grecă, rusă și albanesă, a încetat din viēță la Florența. Dēnsa a luptat pentru emanciparea femeii, dar s'a ocupat și cu pictura și doue tablouri ale sale au fost premiate la Petersburg. — *Contele Bela Bánffy*, vicepresidentul dietei din Budapesta, unul din cei mai de frunte magnați ai Ardealului, a încetat din viēță. — *Ioan Stefanovici*, paroc gr. or. în Mutnicul-mare, aprōpe de Caransebeș, a murit acolo în etate de 66 ani, servind 44 ani; repozatul a fost asesor consistorial, membru al sinodului din Caransebeș și administrator protopresbiteral al tractului Mehadia.

Ghicitōre de șac.

Se pōte deslegă după promenada calului.

Terminul de deslegare e 20 decembre. Ca totdeuna și de asta dată se va sorti o carte între deslegători.

*

Deslegarea logogrifului din nr. 42:

•Ioan Popasu. Caransebeș•.

Deslegare bună primiră dela dōmnele și domnișōrele Ioana Popescu, Eufrosina Crișan, M. Cothișel, Amalia Dimbu și dela dnii A. C. Domșa, Octavian Puticiu, Ioan Nēmet, Teodor Pinter, Romul Vernica și Ioan Nedelcu.

Premiul l'a dobândit dșōra Amalia Dimbu.

Călindarul săptămānei.

Țiua sēpt.	Călindarul vechiu	Călind nou
Duminea 22 după Rusali, Ev. dela Luca c. 10, st. 25, gl. 5, a inv. 11.		
Duminea	13 † Par. I. Gură de aur	25 Catarina
Luni	14 † S. Apost. Filip	26 Conrad
Martți	15 Mart. Gurie pst. n.	27 Liebmund
Mercuri	16 † Ap. și Ev. Mateiu	23 Rufus
Joi	17 Par. Grigorie	29 Eberhardt
Vineri	18 Platon și Roman	30 Andreiu
Sămbătă	19 Prof. Avdie	1 Longinus

Proprietar, redactor respundător și editor: **IOSIF VULCAN.**

Cu tipariul lui Otto Hūgel în Oradea-mare.